

Lastensuojelupalvelut

1221/00.01.02.00/2024

18.12.2024

§ 34/2024

Lastensuojelun ympärivuorokautisten palveluiden varallaolo v.2025

Valmistelija(t)

Lastensuojelun ympärivuorokautisten palveluiden päällikkö Maarit Jomppanen puh. 040 5805210,
maarit.jomppanen@pshyvinvointialue.fi

Lastensuojelulain 69a§:n mukaisesti laitoksen on viipymättä ryhdyttävä toimenpiteisiin lapsen etsimiseksi ja palauttamiseksi lastensuojelulaitokseen; lisäksi lastensuojelulaitoksessa on jatkuvasti turvattava toiminnan tarpeen mukainen henkilöstö yksikköön sijoitettuna olevien lasten hoidon, huolenpidon ja valvonnan turvaamiseksi. Edellä mainituista syistä lastensuojelun ympärivuorokautisissa palveluissa on ollut kokeilussa lastensuojelulaitosten varallaolon pilottikokeilu ajalla 4.3.2024-31.12.2024, jotta varallaolon avulla voitaisiin turvata henkilöstöresurssien viivytyksetön saanti tilanteisiin, joissa edellytetään henkilöstövahvuuden lisäämistä yöaikaan. Pilottikokeilun aikana varallaolon kuormittavuutta ja edelleen kehittämisen tarpeita on selvitetty henkilöstöltä kahdesti anonymikyselyin. Varallaolo on koettu tärkeäksi ja turvallisuuden tunnetta lisääväksi, kun yöaikaan on saatavilla henkilöstöresurssia tarvittaessa viivytyksettömästi. Kyselyissä nousi esille myös edelleen varallaolon kehittämisen kohtia mm. varallaoloon tarkempi perehdyttäminen ja sen hyödyntäminen laajemmin. Varallaoloa vuodelle 2025 on valmisteltu yhteistyössä henkilöstön, henkilöstöjärjestöjen edustajien ja henkilöstö- ja hallintovastaavan kanssa.

Varallaolo on lastensuojelulaitosten henkilökunnalle vapaaehtoisuuteen perustuvaa. Varallaolojärjestelmän käyttöönottoa jatketaan vuonna 2025 lisälmen Taskukellosa, Kuopion Mäntyrinteen perhetukikeskuksen alaisissa lastensuojelun laitousyksiköissä sekä lastensuojelulaitos Laineessa. Lastensuojelulaitos Kinnulan varallaolorinki tässä kohtaa lakkautetaan vähäisen käytön vuoksi pilottikokeilun aikana ja yksikön toiminta sekä yksikköön sijoitettujen tilanteet huomioiden. Kinnulan osalta varallaolon uudelleen käytön arviointia voidaan edelleen tehdä, mikäli sijoitettujen lasten tarpeet- ja tilanteet muuttuva. Varallaolo periaatteet perustuvat: hyvtes 5 § 1–6 mom.

Lastensuojelupalvelut

1221/00.01.02.00/2024

18.12.2024

Tilanteet, joihin varallaoloa voidaan soveltaa: Lastensuojelulain 69 a §:n mukaisiin tilanteisiin luvatta laitoksesta poistuneiden palauttamisen tilanteisiin, lapsen etsimiseen, sekä välttämättömissä ja ennakoimattomissa tarpeissa tilanteisiin, joissa tarvitaan terveydenhuollon päivystyksellistä arviointia yksikössä hoidettavana olevan lapsen terveydentilasta hoidon ja huolenpidon tarpeeseen vastaamisen turvaamiseksi yöaikana. Varallaoloa on mahdollista käyttää yövuorossa olevan sairastumistilanteissa akuuteissa tarpeissa, jolloin varallaolo keskeytyy ja työhön tuleminen tapahtuu hälytysrahalla hyvinvointialueen yleisen hälytysrahan maksua koskevan ohjeistusten mukaisesti. Varallaolo on tarkoitettu vain edellä mainittuihin tilanteisiin lastensuojelulaitoksissa varallaoloaikana. Varallaoloa ei tule käyttää tilanteisiin, joiden suorittaminen voidaan etukäteen suunnitella tehtäväksi esim. iltavuoron aikaan, kun yksikössä on työvuorossa useampi työntekijä.

Varallaoloaika

Varallaoloaika Taskukello kello 22.00–07.00

Varallaoloaika Mäntyrinte kello 21.00–07.00

Varallaoloaika Laine kello 21.00–07.00

Yhden varallaolon jakson kesto on 1–3 vrk; varallaolo huomioidaan autonomisessa työvuorosuunnittelussa siten, ettei se haittaa työntekijän vapaapäiviä/lepoaikoja. Varallaolojärjestelmään sitoutuneet työntekijät voivat varata sopivat varallaolajakso kiertävästi. Juhlapyhinä varallaolijoiksi ilmoittautuvat ensisijaisesti työntekijät, jotka ovat juhlapyhän aikana muutoinkin työvuoroissa, samoin loma-aikoina.

Varallaolosta sopiminen

Varallaolo-kokeilun jatkamiseen vapaaehtoisesti osallistuvien lastensuojelulaitosten työntekijöiden kanssa tehdään erillinen kirjallinen sopimus varallaolosta ja sopimuksessa on tarkemmat ohjeet varallaoloon osallistumisesta ja toimintaperiaatteista. Sopimuksen mukaisesti henkilö sitoutuu varallaoloon tehdyn suunnitelman mukaan ja saapumaan työpaikalle 1 tunnin kuluessa soiton saatuaan. Matkat edestakaisin kotiin ja työpaikan välillä eivät ole työaika. Työnantaja korvaa kilometrikustannukset kotoa työpaikalle ja takaisin varallaolijalle laaditun matkalaskun mukaisesti. Mikäli työntekijä jää varallaolon päättyessä suunniteltuun työvuoroon, ei paluumatkasta suoriteta korvausta.

Lastensuojelupalvelut

1221/00.01.02.00/2024

18.12.2024

Varallaolokorvauksen maksaminen

Varallaolokorvaus on 30 % korottamattomasta tuntipalkasta. Varallaolo muuttuu aktiiviyöksi, kun varallaolija saapuu töihin. Varallaolokorvauksen maksaminen eritellään lastensuojelulaitoksen esihenkilön toimesta maksuun Titanian kautta vuorotyötä tekevien osalta ja Neptonissa olevien osalta ESS-ohjelman kautta.

Valmistelijan päätösehdotus:

Esitän hyväksyttäväksi lastensuojelulaitosten työntekijöiden vapaaehtoisuuteen perustuvan varallaolon jatkamista vuodelle 2025. Vuoden aikana seurataan varallaolon käyttöä, henkilöstön kokemuksia sekä kustannusvaikutuksia. Varallaolosta sovitaan erikseen kirjallisesti osallistuvien työntekijöiden kanssa. Varallaoloa voidaan käyttää vain tässä päätöksessä erikseen mainituissa yksiköissä ja ajankohtina ja varallaolokorvauksen määrä on 30 % korottamattomasta tuntipalkasta.

Päätös

Päätän hyväksyä lastensuojelulaitosten työntekijöiden vapaaehtoisuuteen perustuvan varallaolon jatkamista Mäntyrinteen perhetukikeskuksen alaisissa lastensuojelun laitousyksiköissä, Lastensuojelulaitos Taskukellossa sekä lastensuojelulaitos Laineessa ajalla 1.1.-31.12.2025. Varallaoloa voidaan käyttöön vain tässä päätöksessä mainittuun tarkoitukseen ja ajankohtina ja varallaolokorvauksen määrä on 30 % korottamattomasta tuntipalkasta. Varallaolosta sovitaan siihen osallistuvien henkilöiden kanssa kirjallisella sopimuksella ja varallaoloon osallistuminen on vapaaehtoista.

Päätöksen perustelu Selostusosan mukaisesti.

Ennakkovaikutusten arviointi

Päätöksellä turvaan lastensuojelulaitoksissa lastensuojelulain mukaisten veloitteiden toteutuminen yöaikana ja päätöksen selostusosassa kuvatuissa tilanteissa. Varallaolon jatkaminen perustuu järjestelyn pilotointiin vuonna 2025 ja varallaolon jatkamisen kustannusvaikutuksiin on varauduttu talousarviossa vuodelle 2025. Vuoden 2025 aikana jatketaan varallaolon käytön seuranta ja varallaolon jatkuvan käytön vaikutusten arviointia sekä toteutetaan

Lastensuojelupalvelut

1221/00.01.02.00/2024

18.12.2024

edelleen käytäntöjen jatkokehittämistä. Varallaolon seuranta varten raportoidaan lastensuojelun palveluyksikössä varallaolon käyttö sekä kustannusvaikutukset; samoin jatketaan henkilöstön kokemusten seuranta.

Toimivallan peruste Hallintosääntö § 83, toimintaohje, muu henkilöstöhallinnollinen päätösvalta 20.6.2024.

Nähtävillä olo Pohjois-Savon hyvinvointialue, verkkosivut 19.12.2024.

Katja Rautiainen
palveluyksikköjohtaja, lastensuojelupalvelut

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu Pohjois-Savon hyvinvointialueen asianhallintajärjestelmässä.

Liitteet Oikaisuvaatimusohje perhe- ja vammaispalveluiden Itk PSHVA

Jakelu Jomppanen Maarit
Lajunen Helena
Huuskonen Marko
Airaksinen Juha
Pitkänen Minna